

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul de lege cu privire la statutul de neutralitate permanentă

Potrivit art. 11 din Constituția Republicii Moldova stabilește că Republica Moldova proclamă neutralitatea sa permanentă. Republica Moldova nu admite dislocarea de trupe militare ale altor state pe teritoriul său.

Prezentul proiect de lege este elaborat în vederea dezvoltării principiilor directe trasate de Legea Supremă, avînd drept scop de bază definirea și stabilirea conținutului statutului de neutralitate a Republicii Moldova.

Statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova a fost proclamat oficial, în calitate de mijloc, în vederea atingerii anumitor scopuri de politică externă. Astfel, în vederea asigurării securității naționale, Parlamentul Republicii Moldova, prin Hotărîrea Nr. 482-XIII din 06 iunie 1995 a aprobat Doctrina militară a Republicii Moldova. Potrivit acestui document, doctrina militară a Republicii Moldova este determinată de politica ei externă și internă, de neutralitate permanentă proclamată constituțional, poartă caracter exclusiv defensiv.

Ulterior, prin Hotărîrea Guvernului nr. 30 din 05 februarie 1997 cu privire la Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova pentru perioada ianuarie 1997- martie 1998 s-a preconizat adoptarea Concepției neutralității permanente, în baza căreia urmau să fie întreprinse acțiuni în vederea obținerii acordului din partea unor țări de a deveni state-garant și recunoașterii neutralității Republicii Moldova în cadrul principalelor organizații internaționale. Adoptarea Concepției neutralității permanente a fost preconizată pentru trimestrul IV a anului 1997 și a fost pusă în sarcina Ministerului Afacerilor Externe. Însă pînă la momentul de față n-au fost atestate careva rezultate în această direcție.

Referindu-ne expres la conținutul statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova, este necesar de a menționa că atît doctrina cît și expertii în drept internațional constată că formularea dată în Constituția Republicii Moldova prezintă anumite deficiențe în comparație cu Legea constituțională a neutralității a Austriei, care deși este succintă, este completă ca conținut, deoarece include în sine principalele trăsături a statutului de neutralitate permanentă a statului.

În ce privește fundamentul statutului de neutralitate permanentă, putem menționa că neutralitatea permanentă poate fi convențională și unilaterală; la baza statutului de neutralitate permanentă poate fi tratatul multilateral internațional sau declarația unilaterală a statului. În această ordine de idei, precum s-a menționat mai sus, neutralitatea permanentă a Republicii Moldova este fixată în articolul 11 al Constituției Republicii Moldova.

Proiectul de lege propriu-zis este structurat în 18 articole. Articolul 1 din proiect determină bazele statutului de neutralitate permanentă a Republicii

Moldova, fiind scoase în evidență principalele caracteristici definitorii ale statutului de neutralitate. Proiectul conține repere privind rolul neutralității permanente și inviolabilitatea teritoriului Republicii Moldova.

Potrivit proiectului se definesc clar unele aspecte referitoare la interzicerea amplasării forțelor militare străine, neparticiparea la acțiuni militare și tratate internaționale în domeniul militar.

De remarcat că normele de drept internațional definesc neutralitatea, în primul rând, prin renunțarea de la participarea în alianțele militare. Drepturile și obligațiile statului neutru în acest context, sînt formulate în Convenția de la Haga din anul 1907 și rezoluțiile Congresului a VII-lea a Asociației Internaționale a juriștilor democrați din anul 1960, în acest sens fiind determinate restricțiile atît de ordin militar, politic, cît și economic.

Deasemenea, conform proiectului de lege propus se stipulează în mod expres interdicția de participare a Republicii Moldova la unuini și structuri militare și neadmiterea susținerii, sub orice formă, a altor state, care ar putea crește potențialul militar al acestora.

În proiect se prevede care va fi relația Republicii Moldova cu Organizația Națiunilor Unite, atunci cînd se va face referire la unele acțiuni cu caracter militar.

Totodată, Republica Moldova va putea participa la unele acțiuni umanitare cu scopul menținerii păcii.

Dat fiind importanța deosebită a domeniului de reglementare prin care va fi investită această lege, în vederea neadmiterii speculațiilor politice asupra acestui proces de importanță deosebită pentru menținerea stabilității și păcii în această zonă georgafică, se propune ca modificarea și completarea acestei legi să fie posibilă cu votul a cel puțin 3/5 din numărul deputaților aleși.

Proiectul de lege respectiv a fost consultat cu mediul academic și asociativ, propunerile cărora au fost luate în considerație la defînitivarea proiectului.

Implementarea acestui proiect de lege va necesita amendarea unui șir de acte legislative în domeniu (Legea cu privire la statutul forței militare străine în Republica Moldova, Legea cu privire la participarea Republicii Moldova la operațiunile internaționale de menținere a păcii etc). În acest scop, se propune ca Guvernul, în termen de 6 luni să vină cu propuneri în vederea aducerii legislației în concordanță cu prezenta lege.

Adoptarea și implementarea proiectului de lege cu privire statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova nu va necesita resurse financiare suplimentare.